

Stockholm 27 november 2023

Med anledning av uppdrag om att lämna förslag om organisationsförändring

Fackförbundet Scen & Film organiserar 9 000 yrkesverksamma inom scen och film som utgör både teknisk, konstnärlig och administrativ personal. Våra medlemmar arbetar som tillsvidareanställda eller frilansare, det vill säga som visstidsanställda, egenföretagare eller kombinatorer. Bland medlemmar med konstnärliga yrken är en övervägande majoritet frilansande i någon form.

Då kulturlivet fortfarande lider efter sviterna av nedstängningen under pandemin och nu kämpar med svårt underfinansierade verksamheter i en ekonomiskt utmanande tid, ser Scen & Film med oro på regeringens förslag att inordna Konstnärsnämndens verksamhet under Kulturrådet. En sammanslagning som vi befarar vara ytterligare en försvagning av kulturens redan sköra infrastruktur.

Vi vänder oss inte mot ambitionen att statens resurser ska användas effektivt och ändamålsenligt, tvärtom. Vi är dock måna om att utredningen fördjupar sig i frågans komplexitet och myndigheternas betydelse för Sveriges kulturskapare. Här ser vi att den snäva tidsramen riskerar att de konsekvensanalyser som läggs fram är otillräckliga. Uppdragets samverkansansvar begränsas till Arbetsgivarverket och andra relevanta myndigheter, men vi menar att konstnärernas och kulturlivets perspektiv genom konstnärsorganisationerna måste tas till vara i den del av uppdraget som har att analysera de konsekvenser av en sammanslagning som framkommer i utredningen. Här står vi till ert förfogande.

Då Statens kulturråd och Konstnärsnämnden fått uppdraget att utreda hur det ska gå till – inte om det ska ske – vill vi med anledning av den snäva tidsramen spela in vad myndigheterna betyder för våra medlemmars yrkesliv och för kultursektorn i stort.

Båda myndigheterna är av central betydelse för förbundets medlemmar, men vi ser det också av stor vikt att det är just två myndigheter. Kulturrådet är myndigheten för grupper, arrangörer och verksamheter. Konstnärsnämnden är myndigheten för de enskilda konstnärerna. Det är bra för kulturekonomin, demokratin och det öppna samhället att det finns olika möjligheter till finansiering med ändamålsenlig kompetens som kan göra olika prioriteringar, och som också har olika främjandeuppdrag och bevakningsområde för utredning och främjandeuppdrag. Att ha en central myndighet med ansvar för både grupp och individ, för både arbetsgivare och fria konstnärer, tror vi kommer ske på konstnärernas och medborgarnas bekostnad.

Vi är övertygade om att konstnärspolitiken förtjänar en egen myndighet med utredningskompetens och ansvar för bidragsgivning.

Vi vill också problematisera kulturdepartementets argument att konstnärerna hade svårt att hitta rätt kulturmyndighet under pandemin. Problemet låg snarare i det bristande stödet till de med enskild firma, ett näringsstöd som till slut hamnade under Tillväxtverket. Kulturarbetsmarknaden innebär för de flesta ett frilansliv med enskild firma och otrygga anställningar och ett bristande skydd när krisen kommer. Med trygga anställningar och bättre trygghetssystem hade konstnärerna kunnat omfattas av korttidsarbete eller arbetslöshetsförsäkring i likhet med majoriteten på arbetsmarknaden, men nu hänvisades vi till kulturmyndigheterna. I stället för att fördela kulturstöd skulle man nu täcka upp för bristande trygghetssystem och fördela krisstöd. Om det sen innebar en omställning för myndigheterna kan det inte tas som skäl för att slå ihop dem.

En annan utmaning var att fördela krisstöd till verksamheter som tidigare aldrig kommit i fråga för kulturstöd. Det innebar en kunskapsresa för Kulturrådet, och var av avgörande betydelse för svenskt kulturliv. De verksamhetsstöd som fördelades gjorde att arrangörsledet tog sig igenom nedstängningen och att kulturarbetsmarknaden finns kvar. Scen & Film är däremot av den ståndpunkten att konstnärerna överlevde tack vare att deras stödgivning låg under en separat myndighet och att man inte inom en myndighet behövde prioritera i gränsdragningen mellan individ och grupp och arbetsgivare. Den kompetens som ägs av Konstnärsnämnden gjorde att man snabbt kunde utlysa riktade stöd i flera omgångar.

Problemet är inte att det finns två myndigheter utan att kulturarbetsmarknaden kräver det. I takt med att trygga anställningar för konstnärer blir allt färre ökar behovet av två separata myndigheter med olika ansvarsområde som samverkar för ett vitalt kulturliv. En eventuell sammanslagning skulle kräva två tydligt avskilda enheter för att inte hamna i gränsdragningsproblematik och målkonflikter mellan arrangörer och enskilda konstnärer.

Det ekosystem som blev tydligt under pandemin är skört och i behov av starka kulturmyndigheter som kan ta olika roller. Vi förväntar oss att styrelserna för Statens kulturråd och Konstnärsnämnden ser till kulturskaparnas bästa i det uppdrag ni har framför er och att ni säkerställer att utredningen ges tillräckliga resurser i form av tid och kompetens. Vi förväntar oss att styrelserna förhåller sig med integritet gentemot Regeringskansliets ambition att leverera myndighetssammanslagningar och besvarar uppdraget utifrån vad som bäst tjänar Sveriges kulturliv.

För Fackförbundet Scen & Film

Simon Norrthon
Förbundsordförande